

No: 1307 – Mahreç İşareti

MALATYA KARELİ ÇARŞAFI

Tescil Ettiren
YEŞİLYURT BELEDİYESİ

Bu coğrafi işaret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 21.03.2022 tarihinden itibaren korunmak üzere 09.01.2023 tarihinde tescil edilmiştir.

Tescil No	: 1307
Tescil Tarihi	: 09.01.2023
Başvuru No	: C2022/000106
Başvuru Tarihi	: 21.03.2022
Coğrafi İşaretin Adı	: Malatya Kareli Çarşafı
Ürün / Ürün Grubu	: Dokuma çarşafı / Dokumalar
Coğrafi İşaretin Türü	: Mahreç işareti
Tescil Ettiren	: Yeşilyurt Belediyesi
Tescil Ettirenin Adresi	: M. Kasım Mah. Adıyaman Cad. Yeşilyurt MALATYA
Coğrafi Sınır	: Malatya ili Yeşilyurt ilçesi
Kullanım Biçimi	: Malatya Kareli Çarşafı ibaresi ve mahreç işareti amblemi, ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde yer alır. Ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde kullanılmadığında, Malatya Kareli Çarşafı ibaresi ve mahreç işareti amblemi, işletmede kolayca görülecek şekilde bulundurulur.

Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri:

Malatya Kareli Çarşafı, çözgü ve atkısı için 43 siyah ve 43 beyaz olmak üzere toplam 86 bobin kullanılarak 40 numara pamuk ipliği ile üretilen el dokuması çarşaftır.

Malatya Kareli Çarşafı halk arasında, hane-i kareyi çırmıhtı, alaca çarşaf, ehram ve satranç mahrama isimleriyle de bilinir. Ölçüleri genellikle 240 x 90 cm olarak dokunur, yaklaşık 42.600 adet siyah-beyaz küçük kare (ekose) desen bulunur. Her karede 7 bobin ip kullanılır, her kare 0,5 cm'dir. Malatya Kareli Çarşafı, kadınların örtünmesi amaçlı da kullanılabilir. Bu şekilde kullanılacak dokumalar, dokuma işlemi tamamlandıktan sonra iki adet çarşafın birbirine dikilmesi suretiyle kullanıma hazır hale getirilir.

Malatya Kareli Çarşafının geçmişi eskiye dayanır. Yeşilyurt ilçesinin dokumacılığında önemli bir yere sahiptir. Bu sebeplerle coğrafi sınır ile ün bağı bulunur.

Üretim Metodu:

Malatya Kareli Çarşafının dokuma tezgâhı; ana gövde, ana gövdeye bağlı, oturak, ayakça, kuşlar, kol, tefe, mitit, mekik, masura, selman, sabitleme demiri (el demiri), dehdün, tarak, gücü, tahsin değneği, çatıl ipi ve iğneden oluşur.

Malatya Kareli Çarşafı, genellikle 240 x 90 cm ölçülerinde üretilir ve çarşafın ekose deseninde, 42.600 kare bulunur. Genellikle 240 x 90 cm olarak dokunur, yaklaşık 42.600 adet siyah-beyaz küçük kare (ekose) desen bulunur. Her karede 7 bobin ip kullanılır, her kare 0,5 cm'dir.

43'er tane siyah ve beyaz olmak üzere toplam 86 bobin ip kullanılır. İplikler, 40 numara pamuk ipliğidir.

Dokuma tezgâhlarında çözgü ipliklerinin bir kısmının, gücü denilen araçlarla yukarı kaldırılırken diğer kısmının aşağı çekilmesi sırasında meydana gelen aralıktan, mekik ile atkı iplikleri geçirilerek Malatya Kareli Çarşafı dokunur.

Dokuma iki kısımdan oluşur, etek ve kınar kısımları, ana gövde. Dokumanın kenar çerçevesi oluşturulurken 5 cm siyah-beyaz kareli olarak dokunur. Sonra 5 cm siyah-beyaz düz dokuma yapılır, arkasında 5 cm siyah-beyaz kare dokuma sonra ve 5 cm siyah-beyaz düz dokunarak toplam 20 cm olacak şekilde üç kenar çerçevesi oluşturulduktan sonra kareli zemine geçilir. Desenlerin oluşmasında dokumada çaprazı sağlamak için ipler önce, coğrafi sınırda "cağ" denen şişlerden geçirilir.

Cağlardan geçen çözgü taraktan geçirilir. Her çözgü 12 ipten oluşur. Dokuma tezgâhına dizilen ipler bantta bağlandıktan sonra masura mekiğe takılır. Bir siyah, bir beyaz 2 adet masura vardır. Her mekik 12 defa, tefeden bir sağa bir sola geçirilmek suretiyle ve tarak vurularak Malatya Kareli Çarşafının dokuması tamamlanır.

Kadınların örtünmesi amaçlı kullanılacak Malatya Kareli Çarşafı dokumaları; dokuma işlemi tamamlandıktan sonra iki adet çarşafın birbirine dikilmesi suretiyle kullanıma hazır hale getirilir.

Coğrafi Sınır İçerisinde Gerçekleşmesi Gereken Üretim, İşleme ve Diğer İşlemler:

Malatya Kareli Çarşafın geçmişi eskiye dayanır. Yeşilyurt ilçesinin dokumacılığında önemli bir yere sahiptir. Bu sebeplerle coğrafi sınır ile ün bağı bulunan Malatya Yeşilyurt Kareli Çarşafın tüm üretim aşamaları, belirtilen coğrafi sınırdaki gerçekleşir.

Denetleme:

Denetimler; Yeşilyurt Belediyesinin koordinasyonunda, Malatya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğünden, Malatya Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğünden ve Yeşilyurt Belediyesinden konuda uzman birer kişinin katılımıyla 3 kişiden oluşan denetim mercii tarafından, düzenli olarak yılda bir defa, ayrıca gerekli görülmesi ve şikâyet halinde ise her zaman gerçekleştirilir.

Denetim mercii tarafından; üretimde kullanılan iplik ve dokuma tezgâhının uygunluğu, üretim metoduna uygunluğu ve birim en-boy dokuma ölçülerinin uygunluğu ile Malatya Kareli Çarşafı ibaresinin ve mahreç işareti ambleminin kullanımının uygunluğu denetlenir.

Denetim mercii, kamu kuruluşlarından veya özel kuruluşlardan veya bunlarda görevli uzman gerçek veya tüzel kişilerden denetimin gerçekleştirilmesi sırasında faydalanabilir veya hizmet satın alabilir. Tescil ettiren, hakların korunmasında hukuki süreçleri yürütür.